

Cēsu internātpamatskolā – attīstības centrā mūsdienīgs atbalsts skolēniem ar īpašām vajadzībām

IK SARMĪTE VERPELE,
SARMĪTE GAIKE,

Cēsu internātpamatskolas – attīstības centra metodiķes

Mūsdienās, palielinoties kopējām pasaules cilvēku skaitam, arvien vairāk pieaug arī izglītojamo ar speciālajām vajadzībām skaits. Daudzviet Latvijā vispārīzglītojošo skolu klasēs integrē bērnus ar īpašām vajadzībām, bet sabiedrībā to vērtē divējādi: vieni speciālisti uzskata, ka tā ir laba ideja, citi iesaka katru gadījumu skatīt individuāli.

Pašlaik valstī pietrūkst finansējuma, lai katram no šiem bērniem nodrošinātu šādu integrācijas procesu, un sabiedrība nav gatava šādam solim. Lai nodrošinātu skolēniem atbalstošu vidi un mācību procesu, kurā skolēns justos komfortabli, sekmīgi apgūtu dzīvē nepieciešamās prasmes un uzlabotu dzīves kvalitāti, Cēsu internātpamatskolas – attīstības centra direktors Zigmunds Ozols mērķtiecīgi attīsta un virza iestādes darbību, paplašinot iespējas saņemt atbalstu visa Vidzemes reģiona skolēniem, viņu vecākiem un pedagogiem.

Jau otro gadu tiek piedāvātas gan individuālas atbalsta nodarības bērniem Montessori pedagogijā, gan īpaši sagatavota vide, lai bērni mācību laikā izjustu prieku. Montessori pedagoge Sarmīte Stivriņa uzsver: „Pēc nodarbībām bērni kļūst iekšēji sakārtotāki, iemācās veikt darbības loģiskā secībā, mācās izvīzīt mērķi un – pats galvenais – to īstenot.”

Šajā mācību gadā attīstības centrā sāka darboties arī sensorā istaba, kas būtiski paplašina pie-

dāvāto iespēju klāstu. Telpa ir aprīkota ar speciālām iekārtām, kuras rada labvēlīgu vidi bērna attīstībai, bērnam tiek piedāvāta vieta, kurā ir iespējams samazināt trauksmi un bailes, hiperaktivitāti, nogurumu, miega traucējumus; attīstīt sensoro jutīgumu un sīko motoriku; uzlabot uzmanības koncentrāciju; sekmēt radošumu un veicināt vēlmi izzināt apkārtni. Sensorajā telpā bērniem ar speciālām vajadzībām ir iespēja attīstīt prasmes un uzlabot dzīves kvalitāti.

Ārstnieciskās vingrošanas skolotāja Arnita Mote apgalvo: „Šī telpa ir labs atbalsts bērniem ar speciālām vajadzībām. Tā rada drošību, pieņemšanu, iedvesmu, uzticēšanos pieaugušajam, un tas,

Psihologu vadībā tiek organizētas atbalsta grupas pedagogiem un vecākiem, izmantojot *marie meo* metodi: vērojot video, var pamanīt komunikācijas detaļas, kas bērna attīstību vai nu veicina, vai – tieši otrādi – kavē, ir iespējams saskatīt katra konkrētā saskarsmes dalībnieka prasmes un attīstības iespējas.

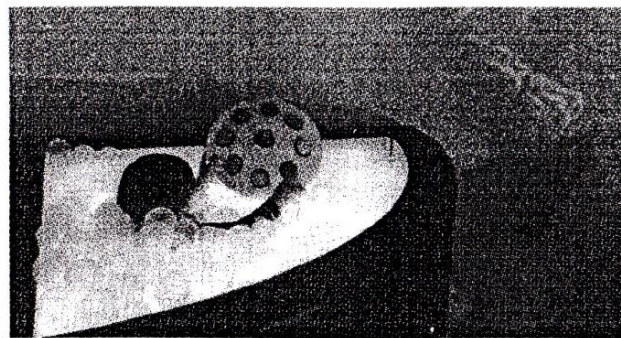

FOTO: no skolas arhīva

Sensorā istaba ir aprīkota ar speciālām iekārtām, kuras rada labvēlīgu vidi bērna attīstībai: te ir iespējams samazināt trauksmi un bailes, hiperaktivitāti, nogurumu, miega traucējumus, attīstīt sensoro jutīgumu un sīko motoriku, uzlabot uzmanības koncentrāciju, attīstīt radošumu un veicināt vēlmi izzināt apkārtni.

savukārt, paver labas iespējas sekmīgāk iekļauties klases kolektīvā.” Viņa uzsver arī to, ka attīstība notiek veiksmīgāk, ja individuāli tiek strādāts ar katru bērnu.

Sezonālo slimību laikā ļoti pieprasīta ir haloterapija: sāls istabas procedūras palīdz elpošanai un uzlabo imūnsistēmu. Sāls istabas vadītāja Māriete Tirne sadarībā ar medicīnas māsām Ināru Šubi un Īru Kalniņu nodrošina nepieciešamās procedūras kā skolas, tā visa Vidzemes reģiona skolēniem.

Neatsveramu atbalstu bērniem, viņu vecākiem un skolotājiem sniedz skolas izglītības psihologes Zinta Biseniece un Iveta Lukjanova, *marie meo* terapeites. Psihologes izmanto Latvijā standartizētās izpētes metodes:

- ◆ Vudkoka–Džonsones kognitīvo spēju testu;
- ◆ Mīnhenes funkcionālās attīstības diagnostiku (0–3 gadus vecu bērnu agrinās attī-

tības diagnostikai);

- ◆ Ahenbaha uzvedības novērtēšanas sistēmu (vecāku, pedagogu un pašnovērtējuma profili);
- ◆ emocionālās pašsajūtas novērtēšanas metodes (*CDI*, *TSCC*, projektīvās metodikas).

Aktuāls jautājums ir vecāku iesaistīšana izglītības procesā un veiksmīga sadarbība ar pedagogiem, tāpēc psihologu vadībā tiek organizētas atbalsta grupas pedagogiem un vecākiem, izmantojot *marie meo* metodi: vērojot video, var pamanīt komunikācijas detaļas, kas bērna attīstību vai nu veicina, vai – tieši otrādi – kavē, ir iespējams saskatīt katra konkrētā saskarsmes dalībnieka prasmes un attīstības iespējas. Pedagogam vai vecākiem ir iespēja ieraudzīt viņu pašu potenciālu, kā arī palīdzēt saprast, kāda konkrēta palīdzība ir nepieciešama. „Par vecākiem nepiedzimst, par vecākiem mācās

būt. Lidzīgi kā ar Rīgu, nekad nevar būt pilnīgi gatavs visam. Bērni ir mūsu skolotāji, kuri mums, pieaugušajiem, liek attīstīties un tic,” stāsta *marie meo* terapeite Z. Biseniece.

Otro gadu izglītības iestādē ik mēnesi notiek vecāku skoliņas nodarbības. Vecākiem ir iespēja piedalīties speciālistu lekcijās un uzklaut padomus pozitīvai bērnu audzināšanai, uzdot jautājumus, savstarpēji diskutēt par bērnu audzināšanu, interesanti pavadīt laiku kopā ar saviem bērniem un citiem vecākiem, gūt prieku par bērna sasniegumiem. Veidojas savstarpēja uzticība un sadarbība: bērns – vecāki – pedagogi.

Ik mēnesi attīstības centrā tiek organizēti semināri citu vispārīzglītojošo Vidzemes reģiona skolu vecākiem „Attīstību atbalstoša komunikācija”. Psihologe I. Lukjanova atzīst: „Semināri palīdz vecākiem pašu spēkiem un jebkurā brīdī sniegt nepieciešamo iespēju bērnam tikt redzētam, saprastam, gūt pozitīvas emocijas. Kad vecāki apzinās savus spēkus, savas stiprās puses un apgūst jaunas prasmes attiecībā ar bērnu, ieguvēja ir visa sabiedrība.”

Ļoti liela nozīme bērnu veiksmīgā attīstībā ir tieši pedagogu profesionalitātei, tāpēc liels uzsvars tiek likts uz pedagogu tālākizglītību. Cēsu internātpamatskola – attīstības centrs izstrādā pedagogu profesionālās kvalitātes pilnveides kursu programmas (A), tādējādi sniedzot neatsveramu atbalstu vispārīzglītojošo skolu pedagogiem. Skolotāji piedalās stundu vērošanā, izvērtēšanā un, radoši darbojoties, iepazīst jaunākās metodes. ■